

Ärendenummer: NV2022-165
Norrvattens framtida vattenproduktion, 4420

Fågelinventering 2022 och 2023

2024-01-16

Fågelinventering 2022 och 2023

Norrvatten, Görvälns vattenverk, Järfälla kommun

Sweco AB

Uppdrag

Uppdragsnummer

Kund

Datum

Upprättad av

Granskat av

RegNo 556542-9841

Görvälns vattenverk,

Fågelinventering 2022 och 2023

30022760

Norrvatten

2024-01-16

Karolina Nittérus

Johan Storck

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Beskrivning av inventeringsområdet	6
1.2	Syfte	6
2	Metod.....	8
3	Resultat	8
3.1	Förstudien	8
3.2	Häckfågelinventering.....	11
3.2.1	Rovfåglar.....	11
3.2.2	Artfynd 2022 och 2023.....	13
4	Sammanfattning	17
5	Referenser.....	18
	Bilaga 1	19
	Bilaga 2.....	21

1 Inledning

Kommunalförbundet Norrvatten planerar utökad omfattning för Norrvatten, Görvälns vattenverk då medlemskommunernas befolkning har ökat med nästan 2 % de senaste fem åren. En förutsättning för medlemskommunernas tillväxt är en trygg dricksvattenproduktion. För att kunna garantera detta behöver Norrvatten planera för en utökad produktion.

Norrvatten har inför fortsatt planering av vattenverkets kapacitet sett ett behov av en fågelinventering då det runt vattenverket i dag finns biotoper som skulle kunna vara av betydelse för fågelfaunan. Delar av området som inventerats kan komma att tas i anspråk vid en utbyggnad av vattenverket.

Inventeringsområdet ligger cirka 1 kilometer väster om Viksjö i Järfälla kommun. Vattenverket ligger på ön *Skäftingeholmen/Lövholmen* med broförbindelse på ön *Koffsan* till fastlandssidan i öster, se figur 1.

Figur 1. Inventeringsområdet ligger cirka 1 kilometer väster om Viksjö i Järfälla kommun, Stockholms län.

1.1 Beskrivning av inventeringsområdet

Generellt karaktäriseras området *Skäftingeholmen/Lövholmen* och ön *Koffsan* av strandområden med närhet till Mälaren. En sumpskog breder ut sig inom den centrala delen av inventeringsområdet. I området förekommer även bergknallar med äldre tallbestånd med inslag av grövre lövträd. Runt hela ön går klippor ner i vattnet och innanför finns grövre tallar och granar. Längs östra sidan förekommer ett större, sammanhängande bladvassområde. Hela området har förhöjda naturvärden och erbjuder goda förutsättningar för ett rikt fågelliv.

1.2 Syfte

Syftet med inventeringen var att hitta och beskriva fågelfaunan inom det avgränsade inventeringsområdet, se figur 2.

Figur 2. Inventeringsområdenas avgränsning 2022 och 2023.

2 Metod

En förstudie utfördes bestående av utdrag av fågelobservationer som inhämtades från Artportalen gällande öppna data som är publika. Utdragen gjordes under maj 2021 och omfattade tiden 2000 till maj 2022.

Fågelfaunan har även inventerats under två år, 2022 och 2023 i de aktuella undersökningsområdena: (Figur 2).

Under 2022 utfördes inventeringen enligt förfarandet som finns beskrivet i *förenklad revirkartering av fåglar i jordbruksmark*, version 1:1 (Naturvårdsverket 2003a). Under 2023 utfördes inventeringen genom *revirkartering, generell metod* (Naturvårdsverket, 2003b).

Samtliga förekommande arter har noterats men särskilt fokus har riktats mot häckande och revirhävande fågelarter och naturvårdsarter, d.v.s. rödlistade arter enligt svenska rödlistan (SLU Artdatabanken, 2020) och arter listade i fågeldirektivets bilaga 1.

Fågelinventeringen genomfördes vid gynnsamma väderförhållanden för inventering av fågel och påbörjades en timma före solens uppgång och pågick totalt sex timmar vid varje besökstillfälle.

Under 2022 besöktes inventeringsområdet (blå polygon, Figur 2) den 18 maj, 8 juni samt 14 juni.

Under 2023 besöktes inventeringsområdet (röd polygon, Figur 2) den 9 februari, 16 februari, 9 mars, 5 april, 25 april, 10 maj, 16 maj, 25 maj, 8 juni och 20 juni.

Samtliga fåglar som noterats under fältinventeringen, samt till artdataportalen inrapporterade rödlistade arter och arter som ingår i fågeldirektivets bilaga 1, redovisas i rapporten.

Organisation: Johan Storck inventering och granskning. Karolina Nittérus rapport. Båda Sweco Sverige AB.

3 Resultat

3.1 Förstudien

Förstudien utgjordes av en genomgång av naturvårdsklassade fågelarter som inrapporterats i Artportalen mellan åren 2000–2023 (Tabell 1, Bilaga 1).

Resultatet av förstudien visade att det noterats 41 naturvårdsklassade fågelarter (rödlistade arter och/eller bilaga 1 och 2) mellan åren 2000–2023 inom det undersökta området, varav sex av dessa arter är listade i fågeldirektivets bilaga 1 och elva arter i fågeldirektivets bilaga 2 (Bilaga 1).

De sex arterna som är listade i fågeldirektivets bilaga 1 är berguv (sårbar, VU), blå kärrhök (nära hotad, NT), brun glada (starkt hotad, EN), kungsfiskare (sårbar, VU), rördrom (nära hotad, NT) och spillkråka (nära hotad, NT) (Tabell 1). Av dessa arter är det rördrom och spillkråka som har potential att kunna häcka inom eller i direkt anslutning till det undersökta området medan övriga fåglar bedöms utgöra förbipasserade individer (Tabell 1).

Enligt inrapporterade uppgifter i Artportalen så häckar mindre hackspett i den centralt belägna lövsumpskogen. Spillkråka har noterats häcka på norra delen av *Skäftingeholmen* under 2010. Det finns även en notering om häckande ormvråk från 2021 i området söder om sumpskogen.

Tabell 1. Naturvårdsklassade fågelarter, som noterats 2000–2023 i Artportalen inklusive deras eventuella klassning i rödlistan samt vilken bilaga arterna är listade i enligt EU:s fågeldirektiv och kommentar kring fynd i Artportalen.

Art	Rödlistan	Fågeldirektivet	Kommentar kring fynd i Artportalen
Berguv	VU	1	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Blå kärrhök	NT	1	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Bläsand	VU	2	Kan potentiellt häcka i området. *
Brun glada	EN	1	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Brunand	EN	2	Kan potentiellt häcka i området. *
Entita	NT		Kan potentiellt häcka i området. *
Fjällvråk	NT		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Grönfink	EN		Kan potentiellt häcka i området. *
Gulspurv	NT		Kan potentiellt häcka i området. *
Havstrut	VU	2	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Havsörn	NT		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Hornuggla	NT		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Hussvala	VU		Kan potentiellt häcka i området. *
Kungsfiskare	VU	1	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Kustflabb	NT		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Rödstrupig piplärka	VU		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Rödvingetrast	NT	2	Kan potentiellt häcka i området. *
Rördrom	NT	1	Kan potentiellt häcka i området. *
Spillkråka	NT	1	Kan potentiellt häcka i området. *
Stare	VU	2	Kan potentiellt häcka i området. *
Stospov	EN	2	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Strandskata	NT	2	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Svärta	VU	2	Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Tallbit	VU		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.

Talltita	NT		Kan potentiellt häcka i området. *
Taltrast		2	Kan potentiellt häcka i området. *
Tofsvipa	VU	2	Kan potentiellt häcka i området. *
Tornseglare	EN		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Trastsångare	NT		Ingen häckning i området, endast förbipasserande.
Ärtsångare	NT		Kan potentiellt häcka i området. *

* Med "Kan potentiellt häcka i området" menas att lämpliga biotoper för häckning förekommer i det undersökta området. Däremot innebär det inte att häckning för arten har observerats.

3.2 Häckfågelinventering

Vid häckfågelinventeringen, som utfördes under två år, 2022 samt 2023, (Figur 2, bilaga 2), observerades totalt 46 fågelarter. 29 arter av dessa är naturvårdsklassade fåglar (rödlistade och/eller fågeldirektivarter). Av de naturvårdsklassade arterna bedömdes 20 arter som häckande och en troligt häckande (duvhök) (Tabell 2). Av dessa naturvårdsklassade arter var 13 rödlistade och elva listade i fågeldirektivet (Bilaga 2, Tabell 2).

Tabell 2. Naturvårdsklassade, häckande fågelarter som noterats under inventeringarna 2022 och 2023, inklusive eventuell klassning i rödlistan samt arter upptagna i EU:s fågeldirektiv, bilaga 2.

Art	Rödlistan	Fågeldirektivet	Kommentar
Björktrast	NT	2	
Drillsnäppa	NT		
Duvhök	NT		Varningsläte hördes från boet (Figur, 3) den 8 juni 2023.
Fiskmås	NT	2	
Gråtrut	VU	2	
Gräsand		2	
Grönsångare	NT		
Knipa		2	
Knölsvan		2	
Koltrast		2	
Kricka	VU		
Kråka	NT	2	
Mindre hackspett	NT		
Ormvråk			Påbörjad häckning 2022 som avbröts. Ingen häckning 2023.
Ringduva		2	Häcker i området 2023.
Rörsångare	NT		
Skrattmås	NT	2	
Sothöna		2	
Svartvit flugsnappare	NT		
Sävsparv	NT		
Sävsångare			

3.2.1 Rovfåglar

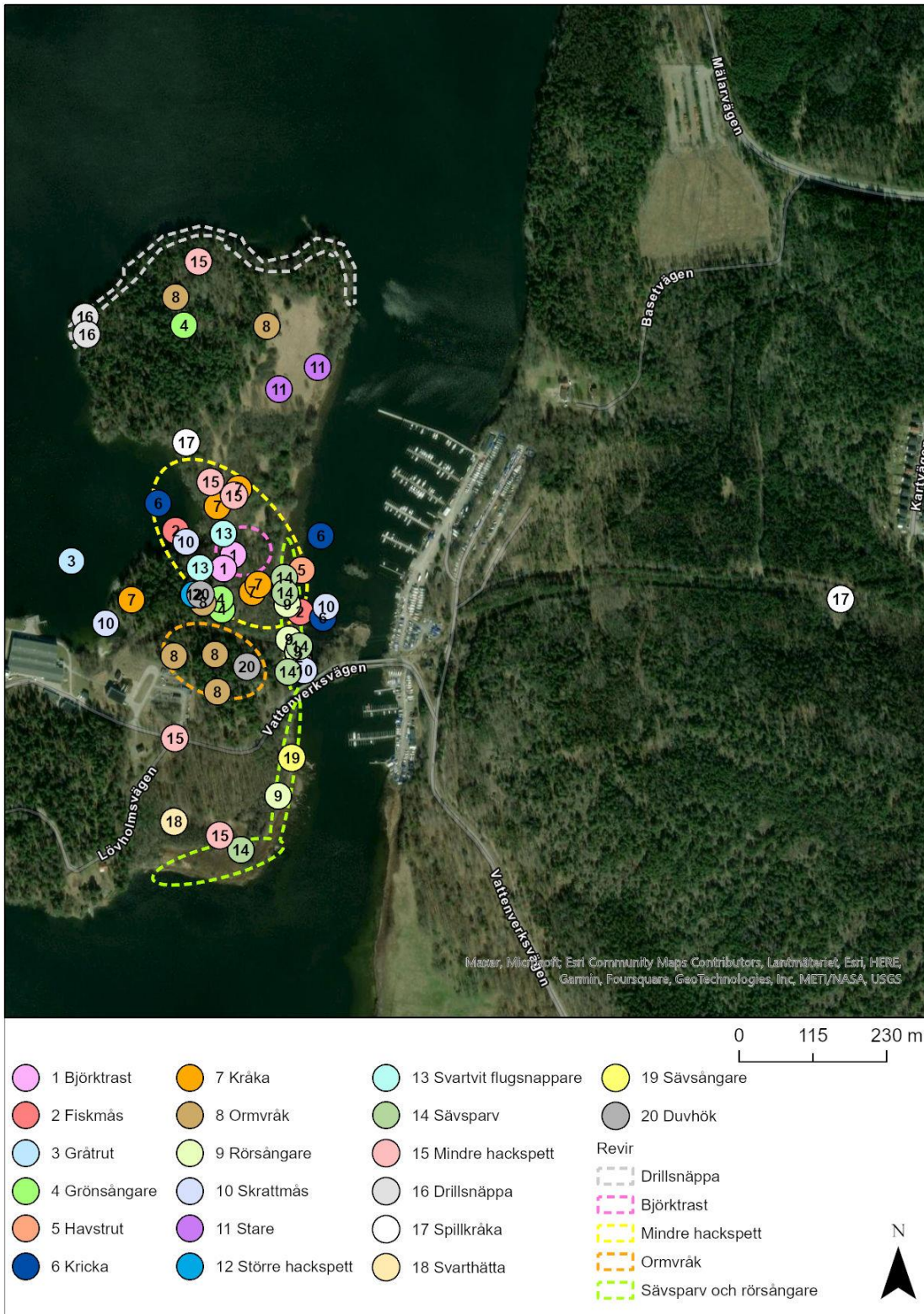
Ormvråk identifierades i ett bo under 2022 (Figur 3). En häckning påbörjades under 2022 som senare avbröts. Ingen häckning noterades för ormvråk under 2023. Duvhök hördes varna i bo under 2023 (Figur 3).

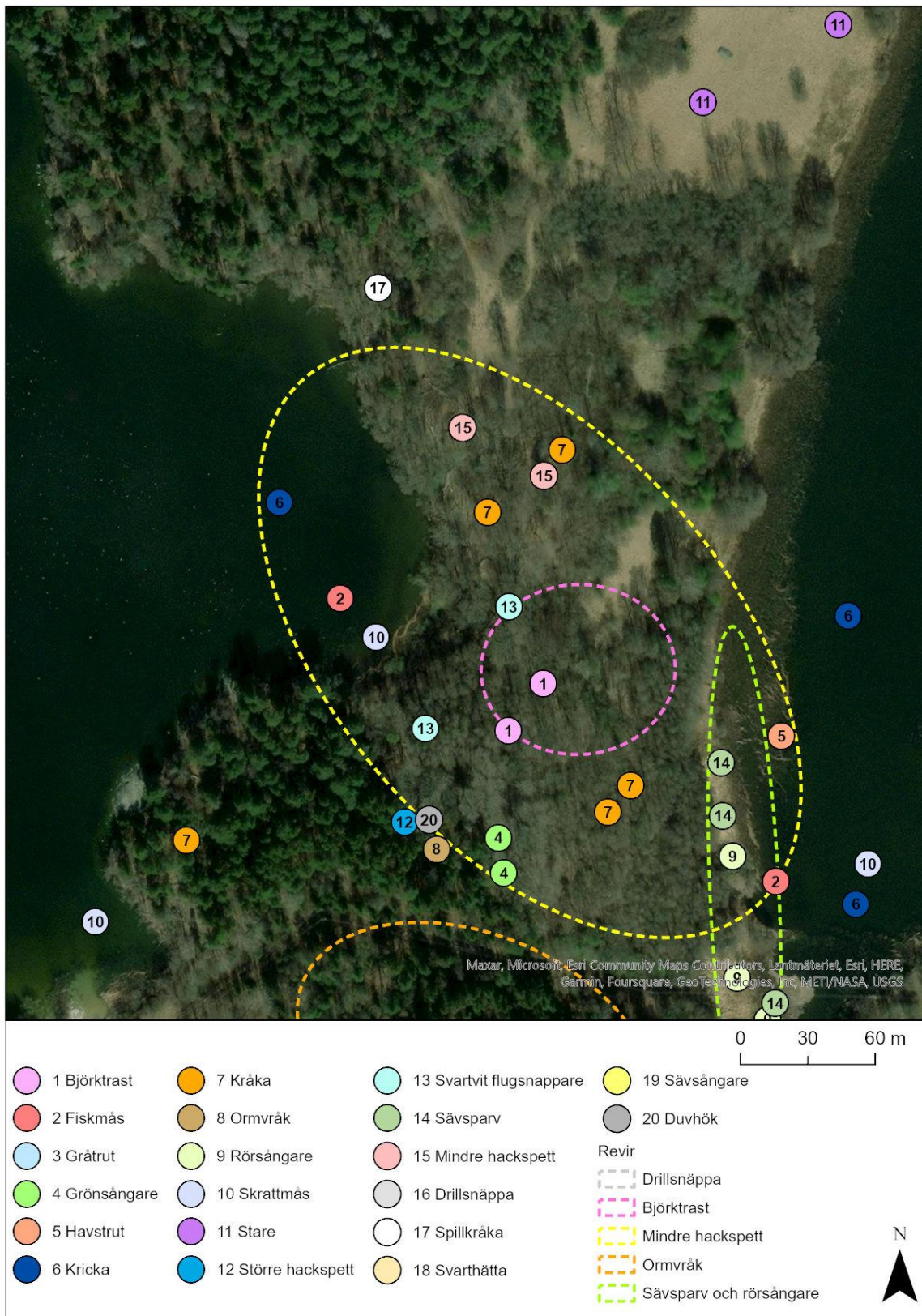
Figur 3. Observationer av rovfågelbon för ormrvärk 2022 och duvhök 2023.

3.2.2 Artfynd 2022 och 2023

Figur 4-7 visar fågelobservationer och revir identifierade under 2022 och 2023.

Figur 4. Översikt av fågelobservationer och förekommande revir vid inventeringen 2022 och 2023.

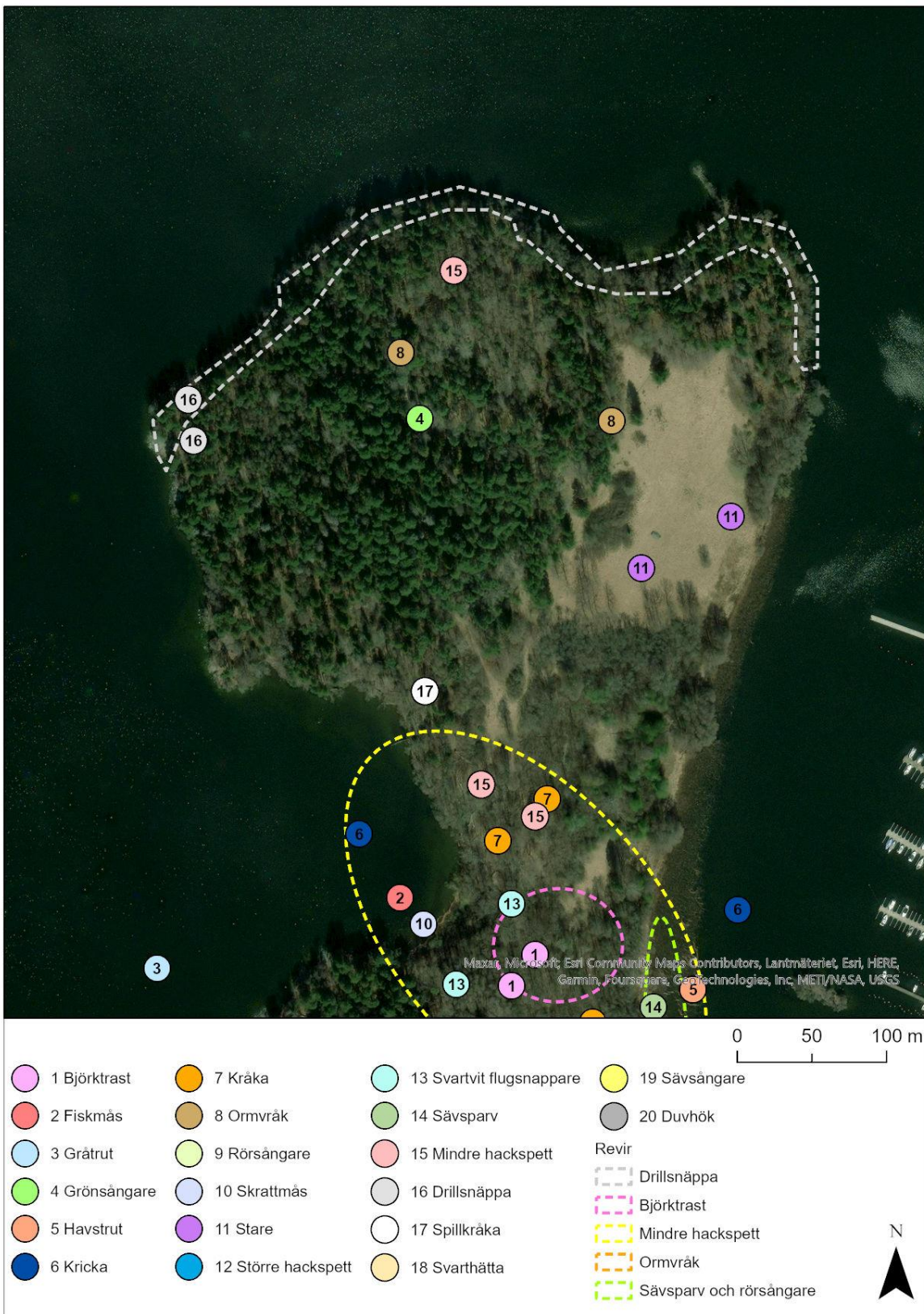

Figur 5. Fågelobservationer och förekommande revir i områdets centrala delar vid inventeringen 2022 och 2023.

Figur 6. Fågelobservationer och förekommande revir i områdets södra delar vid inventeringen 2022 och 2023.

Figur 7. Fågelobservationer och förekommande revir i områdets norra delar vid inventeringen 2022 och 2023.

4 Sammanfattning

De utförda inventeringarna under 2022 och 2023 i området ger tillsammans med de artfynd som inrapporterats till Artportalen, en god bild av områdets fågelliv. Fynden speglar vad man kan förvänta sig av ett stadsnära landskap runt en mindre ö i Mälaren med sina variationsrika fågelbiotoper.

5 Referenser

ArtDatabanken SLU. 2022. www.artfakta.se

ArtDatabanken SLU. 2022. Utdrag fågelobservationer

SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala

Naturvårdsverket. 2003a. Fåglar: förenklad revirkartering för jordbruksmark Version 1:1, 2003-04-04.

Naturvårdsverket. 2003b. Revirkartering, generell metod, Version 1:1: 2003-04-04.

SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala

Bilaga 1

Naturvårdsklassade fågelarter som inrapporterats till Artdatabanken 2000–2023 i området.

Art	Rödlistan	Fågeldirektivet bilaga 1 och 2
Berguv	VU	1
Björktrast	NT	2
Blå kärrhök	NT	1
Bläsand	VU	2
Brun glada	EN	1
Brunand	EN	2
Drillsnäppa	NT	
Duvhök	NT	
Entita	NT	
Fjällvråk	NT	
Gråtrut	VU	2
Grönfink	EN	
Grönsångare	NT	
Gulspurv	NT	
Havsörn	NT	
Hornuggla	NT	
Hussvala	VU	
Kricka	VU	
Kråka	NT	2
Kungsfiskare	VU	1
Kustlabb	NT	
Mindre hackspett	NT	
Rödstrupig piplärka	VU	
Rödvingetrast	NT	2
Rördrom	NT	1
Rörsångare	NT	
Rörsångare	NT	
Skrattmås	NT	2
Spillkråka	NT	

Storspov	EN	2
Strandskata	NT	2
Svartvit flugsnappare	NT	
Svärta	VU	2
Sävspurv	NT	
Tallbit	VU	
Talltita	NT	
Tofsvipa	VU	2
Tornseglare	EN	
Trastsångare	NT	
Ärtsångare	NT	

Bilaga 2

Totalt antal fågelarter som observerats och bedömts häcka i området vid inventeringen 2022 och 2023.

Art	Rödlistan	Fågeldirektivet bilaga 1 och 2	Häckande	Kommentar
Björkrast	NT	2	x	
Drillsnäppa	NT		x	
Duvhök	NT	2		Varningsläte hördes från boet (Figur, 3) den 8 juni 2023.
Fiskmås	NT	2	x	
Gråtrut	VU	2	x	
Grönsångare	NT		x	
Havstrut	VU	2		
Kricka	VU		x	
Kråka	NT	2	x	
Mindre hackspett	NT		x	
Rödvingetrast	NT	2		
Rörsångare	NT		x	
Skrattmås	NT	2	x	
Spillkråka	NT	1		
Stare	VU	2		
Svartvit flugsnappare	NT		x	
Sävspurv	NT		x	
Tornseglare	EN			
Fisktärna		1		
Grågås		2		
Gräsand		2	x	
Knipa		2	x	
Knölsvan		2	x	
Koltrast		2	x	
Ringduva		2	x	Häcker i området 2023.
Skata		2		
Sothöna		2	x	

Taltrast	2	
Törnskata	1	
Blåmes		
Bofink		
Gransångare		
Korp		
Lövsångare		
Nötväcka		
Ormvråk	x	Påbörjad häckning 2022 som avbröts. Ingen häckning 2023.
Rödhake		
Skäggdopping		
Stenknäck		
Större hackspett		
Svarthätta		
Sädesärla		
Sävsångare	x	
Talgoxe		
Trädkrypare		
Trädpiplärka		

